เคล็ด (ไม่) ลับ...เรียนปริญญาเอกที่จีน

ดร.อรสา รัตนอมรภิรมย์ (陈丰媛)

คณะความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและรัฐประศาสนศาสตร์

มหาวิทยาลัยฟู่ตั้น มหานครเซี่ยงไฮ้

การประชุมวิชาการนักเรียนไทยในจีน ครั้งที่ 1: Way Forward 2023

10 มิถุนายน 2566

คุณสมบัติของบัณฑิตจีน

- ✓ เรียนครบหน่วยกิต / ฝึกงาน ตามที่หลักสูตรกำหนด
- ✓ ตีพิมพ์บทความตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด เช่น SCI, SCIE, EI, SSCI, CSSCI ฯลฯ
  (ปัจจุบันมีหลายมหาวิทยาลัยยกเลิกแล้ว)
- ✓ เขียนดุษฎีนิพนธ์ (ลุ่นเหวิน) สำเร็จและผ่านการประเมินตามเกณฑ์

復旦大學 FUDAN UNIVERSITY

ขั้นตอนการเขียนดุษฎีนิพนธ์ปริญญาเอกที่ประเทศจีน

论文开题

สอบหัวข้อ

预答辩

สอบ Pre-defend

查重

ตรวจการคัดลอกทางวรรณกรรม (Plagiarism)

盲审

ส่งให้ผู้เชี่ยวชาญภายนอกตรวจประเมิน

答辩

สอบปกป้อง (defend)

เรียนจบจีน...ได้ปริญญาบัตร 2 ใบนะ !

Degree Certificate / Diploma

Graduation Certificate

FUDAN UNIVERSITY

พิธีรับปริญญาบัตร

ชุดรับปริญญาของบัณฑิตจีน

ป.ตรี ป.โท อธิการบดี อาจารย์ที่ปรึกษา ป.เอก

สีเทา - วิทยาศาสตร์

สีแหลือง - วิศวกรรม

สีเขียว - เกษตรศาสตร์

แบ่งแยกสาขาด้วยแถบสีที่ปกคอ

สีชมพู - ศิลปศาสตร์

สีขาว - แพทย์ศาสตร์

สีแดง - การทหาร

เริ่มกำหนดใช้ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 1994

FUDAN UNIVERSITY 1905 復旦大學 FUDAN UNIVERSITY

ตัวอย่างหัวข้อดุษฎีนิพนธ์

Research on China-Thailand Science and Technology Cooperation from the Perspective of Techno-Globalism

วิทยาโลกาภิวัตน์กับความร่วมมือวิทยาศาสตร์ไทย-จีน

科技全球主义视角下中泰科技合作研究

โครงสร้างบทนำของดุษฎีนิพนธ์

- **选题背景** ที่มาและภูมิหลัง
  - ภูมิหลัง
  - สถานการณ์ปัจจุบัน
- **选题意义** ความสำคัญของหัวข้อ
  - ทฤษฎีที่ใช้ศึกษา
  - สอดคล้องกับความเป็นจริง
- **文献综述** วรรณกรรมปริทัศน์
  - รีวิวสิ่งที่เคยมีผู้ศึกษาไว้แล้ว
  - เติมเต็มสิ่งที่ยังไม่มีใครศึกษา
- **研究思路** กรอบแนวคิดการวิจัย
  - กรอบแนวคิดในการศึกษา
  - ระเบียบวิธีวิจัย
  - ขอบเขตการวิจัย
- **创新点** จุดเด่นของหัวข้อ
  - คำถามวิจัย
  - ประเด็นปัญหาและความยาก
  - ประเด็นใหม่

FUDAN UNIVERSITY

CATALOGUE

Content

01 ที่มาและความสำคัญ

02 ทฤษฎีที่ใช้ศึกษา

03 คำถามวิจัย

04 จุดเด่นของหัวข้อวิจัย

ที่มาและความสำคัญ

1. ความร่วมมือทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม (วทน.) มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความก้าวหน้าทาง วทน. และการพัฒนาของประเทศกำลังพัฒนา

2. ประเทศส่วนใหญ่สนับสนุนแนวคิดวิทยาโลกาภิวัตน์ และความร่วมมือทาง วทน. ได้กลายเป็นมิติทางการทูตของหลายประเทศ

3. ความเจริญก้าวหน้าของประเทศเศรษฐกิจเกิดใหม่ได้วางรากฐานที่ดีสำหรับความร่วมมือใต้-ใต้ (South-South Cooperation) ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

4. ความร่วมมือทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจีน-ไทยได้ส่งเสริมการพัฒนาความสัมพันธ์อันดีระหว่างจีน-ไทย

研究背景

ทฤษฎีที่ใช้ศึกษา

การครองความเป็นเจ้าด้าน วทน.
(Techno-Hegemony) 科技霸权主义

- ต้องการแค่ขยายตลาด ไม่ถ่ายทอดเทคโนโลยี
- การใช้ความเป็นเจ้าของ วทน. เพื่อเอาเปรียบและขัดขวางความก้าวหน้าของประเทศกำลังพัฒนา
- การผูกขาดทรัพย์สินทางปัญญา & เทคโนโลยี ชาตินิยมทางเทคโนโลยี พันธมิตรทางเทคโนโลยี
- ใช้วทน. เป็นประเด็นทางการเมืองหรือแบ่งแยกอุดมการณ์ทางการเมือง

วิทยาโลกาภิวัตน์
(Techno-Globalism) 科技全球主义

- ส่งเสริมโลกาภิวัตน์ทางเทคโนโลยี (แบ่งปันองค์ความรู้ วทน. ซึ่งกันและกัน)
- วทน. เป็นโอกาสของความร่วมมือระหว่างประเทศ
- อาศัยความร่วมมือทาง วทน. เพื่อส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจโลก
- ยึดมั่นในผลประโยชน์แบบ win-win และความเสมอภาคในความร่วมมือ

FUDAN UNIVERSITY 1905 復旦大學 FUDAN UNIVERSITY

คำถามวิจัย

- ภายใต้บริบทของวิทยาโลกาภิวัตน์และความร่วมมือใต้-ใต้ ประเทศกำลังพัฒนาความร่วมมือด้าน วทน.อย่างไร? โดยใช้ความร่วมมือวิทยาศาสตร์ไทย-จีนเป็นกรณีศึกษา
- กลไกความร่วมมือระหว่างประเทศด้าน วทน. ของจีนกับไทยเป็นอย่างไร?
- ความร่วมมือวิทยาศาสตร์ไทย-จีนก่อเกิดขึ้นและมีพัฒนาการอย่างไร?
- ความร่วมมือวิทยาศาสตร์ไทย-จีนมี เนื้อหา ขอบเขตความร่วมมือ และผลงานอะไรบ้าง?
- ความสัมพันธ์คู่หุ้นส่วนความร่วมมือเชิงยุทธศาสตร์อย่างรอบด้านระหว่างไทย-จีนมีส่วนส่งเสริมความร่วมมือ วทน. ไทย-จีนอย่างไร?
- ความร่วมมือวิทยาศาสตร์ไทย-จีนส่งผลต่อความสัมพันธ์ไทยจีนอย่างไร? อนาคตความร่วมมือวิทยาศาสตร์ไทย-จีนจะเป็นอย่างไร?

จุดเด่นของหัวข้อวิจัย

- ความร่วมมือวิทยาศาสตร์ไทย-จีนเป็นหัวข้อที่ยังไม่มีใครศึกษาเป็นดุษฎีนิพนธ์ ที่มาและความสำคัญของงานวิจัยสอดรับกับสถานการณ์โลกในปัจจุบัน
- ครั้งแรกที่มีการใช้ทฤษฎีการครองความเป็นเจ้าด้าน วทน. (Techno-Hegemony) และ วิทยาโลกาภิวัตน์ (Techno-Globalism) ร่วมกับความร่วมมือแบบใต้-ใต้ มาใช้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความร่วมมือด้าน วทน. ในกลุ่มประเทศกำลังพัฒนา โดยใช้ไทย-จีนเป็นกรณีศึกษา
- อาศัยข้อมูลวิจัยหลายระดับ โดยเฉพาะเอกสารราชการของไทยและจีน ซึ่งถือเป็นข้อมูลปฐมภูมิ ร่วมกับข้อมูลทุติยภูมิและสถิติต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
- ความร่วมมือด้าน วทน. ไทย-จีน สอดคล้องกับแผนพัฒนาของทั้งสองประเทศ และเป็นมิติความร่วมมือที่สำคัญในความสัมพันธ์ไทย-จีน
- โดยสรุปแล้ว งานวิจัยชิ้นนี้ มีความใหม่ 3 ประการ คือ ใช้ข้อมูลที่เก็บรวบรวมใหม่ ใช้มุมมองทฤษฎีใหม่เพื่อให้ได้ข้อมูลวิจัยชุดใหม่

FUDAN UNIVERSITY

การนำดุษฎีนิพนธ์ไปใช้ประโยชน์

กลไกความร่วมมือวิทยาศาสตร์ไทย-จีน

สรุปผลงานความร่วมมือวิทยาศาสตร์ไทย-จีน

จากกลไก**คณะกรรมาธิการร่วมว่าด้วยความร่วมมือทางวิทยาศาสตร์และวิชาการ (คกร.) ไทย-จีน** ซึ่งก่อตั้งขึ้นมา 45 ปี มีการประชุมทั้งสิ้น 22 ครั้ง ก่อให้เกิดโครงการความร่วมมือถึง 919 โครงการ ในจำนวนนี้ เป็นโครงการที่อยู่ภายใต้กลไกความร่วมมือระดับกระทรวงวิทยาศาสตร์ (ปัจจุบันคือ อว.) จำนวน 698 โครงการ

หน่วยงาน	จำนวนโครงการความร่วมมือ
18 หน่วยงานภายใต้สังกัดกระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.)	72 โครงการ
มหาวิทยาลัยรัฐบาล	281 โครงการ
มหาวิทยาลัยเอกชน	105 โครงการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏ	157 โครงการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล	83 โครงการ

กรณีศึกษาโครงการความร่วมมือวิทยาศาสตร์ไทย-จีน

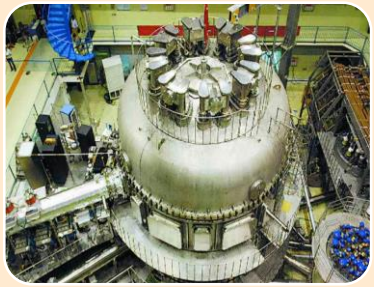

โครงการโทคาแมคสู่การพัฒนาเทคโนโลยีนิวเคลียร์ฟิวชันในประเทศไทย

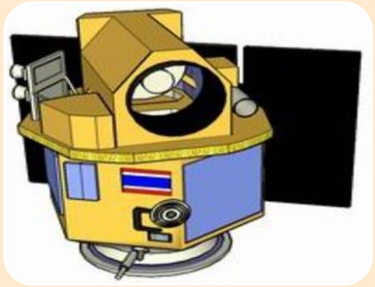

ความร่วมมือพัฒนาความรู้และเทคโนโลยีสร้างดาวเทียมวิจัยขนาดเล็ก

China-Thailand Rail Transport “Belt and Road” Joint Laboratory

SCG-CAS ICCB Innovation Hub

การนำดุษฎีนิพนธ์ไปใช้ประโยชน์

- เป็นข้อมูลประกอบในการจัดทำยุทธศาสตร์ความร่วมมือด้าน วทน. ระหว่างไทย-จีน
- เป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาความร่วมมือด้านวิทยาศาสตร์ไทย-จีนต่อไปในอนาคต
- จัดส่งให้แก่ฝ่ายวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงปักกิ่ง
- จัดส่งให้แก่ฝ่ายวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สถานทูตจีนประจำประเทศไทย
- ตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานบางส่วนในวารสารวิชาการจีน เช่น《复旦国际关系评论》《中国周边外交研究》
- จัดส่งเนื้อหาบางส่วนให้แก่กรมสารนิเทศเมืองเจิ้งโจว มณฑลเหอหนาน (内参)

復旦大學
FUDAN UNIVERSITY

THANKS YOU!

谢谢！

陈丰媛